პროლეტარეებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოსა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА ГРУЗИНСКОЙ ССР И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

7 ივნისი, პარასკევი 1974 ფასი 2 კაპ.

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან ● № 131 (15952)

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მეტი პროდუქცია — არსებული მოწყობილობით

ეკონომიურად უფრო ხელსაყრელია უზრუნველყოთ პროდუქციის მატება საწარმოთა რეკონსტრუქციისა და ტექნიკური მოდერნიზაციის გზით. სკკპ XXIV ყრილობაზე პარტიის ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის ლ. ი. ბრეჟნევის ამ მეტად საყურადღებო მითითების საფუძველზე ჩვენი დიადი ქვეყნის სამრეწველო საწარმოთა კოლექტივებმა, პარტიულმა ორგანიზაციებმა ფართოდ გაშალეს მუშაობა, პრაქტიკულად შეუდგნენ მის განხორციელებას. ამ მიმართებით პირველი სიტყვა თქვეს ხვერდლოვსკის პარტიულმა ორგანიზაციებმა, რომლებმაც მუშაობა გაანალიზეს დევიზით: **მინიმალური კაპიტალური დაბანდებებით მოკლედ საწარმოთა რეკონსტრუქციის გზით გამოვუშვათ მეტი და მაღალხარისხოვანი პროდუქცია.** გონივრულად მოწყობილ შრომას მალე კარგი შედეგი მოჰყვა. სკკპ ცენტრალურმა კომიტეტმა ხვერდლოვსკელთა ეს გამოცდილება მოიწონა.

არსებულ საწარმოო ფართობზე რეკონსტრუქციის გზით მეტი პროდუქციის გამოშვებისათვის ხვერდლოვსკელთა მუშაობის გამოცდილებას საქართველოს საწარმოებმა ფართოდ დაუჭირეს მხარი. ამ საქმეს ათასეული ჩაუდგნენ ინჟინერ-ტექნიკოსები და ბევრგან უკვე სახიბარული შედეგებს მიაღწიეს.

თბილისის დიმიტროვის სახელობის საავიაციო ქარხანაში ახალგაზრდა ინჟინრის ს. გაბრიელიძის წინადადებით ერთ-ერთი ნაკეთობის კონსტრუქციის შეცვლით 50 პროცენტით შემცირდა ხელარავი სამუშაოები, ხოლო 15 პროცენტით ცალკეული კვანძების სახარატო სამუშაოები. შრომატევადობა მექანიკურ ნაამქრაში წლიურად საშუალოდ შემცირდა დაახლოებით 800 საათით, ამასთან გაუჯობესდა ნაკეთობების ბარამეტრები. შემოქმედებითი პირადი გეგმით მუშაობს წელსაც განაგრძობს კონსტრუქტორი, ვალდებულებებში გათვალისწინებული აქვს აგრეთვე მუშა-რაციონალიზატორებისათვის შეფობის გაწევა.

პირადი ინიციატივის, როგორც სახალხო-სამეურნეო გეგმების წარმატების შესრულების აუცილებელი პირობის მნიშვნელობა აღინიშნა სკკპ XXIV ყრილობაზე. **ჩვენი მოვალეობაა, — თქვა ამხ. ლ. ი. ბრეჟნევმა, — კიდევ უფრო სრულად განვახორციელოთ ლენინის ანდერძი, მივაღწიოთ იმას, რომ ყველა მუშა, კოლმეურნე, ინტელიგენციის ყველა შემოქმედებითი მეგრძნელი პარტიის ეკონომიური კოლიტიკის განხორციელებისათვის, მომავლდგეს როგორც სახელმწიფო მოღვაწე, ამასთან მთლიანად აკლიეთგადეს თავის ნიჭს, ინიციატივას, სამეურნეო უნარს.**

ქარხნებში განუწყვეტლივ იღებენ ახალ თანამედროვე მოწყობილობას, ავტომატურ ხაზებს, კონვეიერებს. მაგრამ მოწინავე ტექნიკით საამქროს აღჭურვა თავისთავად მთლიანად ვერ გადაჭრის შრომის ეფექტიანობის ამაღლების პრობლემებს, თუ არ უზრუნველყოფთ მის სწორ ორგანიზაციას. დღემდე ჯერ კიდევ ყველა საწარმოში როდი ინერგება შრომის დაგეგმვისა და ორგანიზაციის მეცნიერული მეთოდები, რაც იწვევს მოწყობილობის არასრულ დატვირთვას, ადამიანებისა და მანქანების მოცდენას, არარიტმულობას, იერიშობანას.

ინჟინრის ვალია სათავეში ჩაუდგეს და წარმართოს კოლექტივის ბრძოლა ტექნიკის მაღალნაყოფიერად გამოყენებისათვის, საპროექტო სიმძლავრეთა რაც შეიძლება სწრაფად ათვისებისათვის, საშუშაო დროის თვითეული წუთისადმი უაირათიანი დამოკიდებულებისათვის. რასაკვირველია, ეს შესაძლებელია მხოლოდ მტკიცე შრომის დისციპლინის, მაღალი მომთხოვნელობის ვითარებაში.

ინჟინრის, საამქროს უფროსის ერთ-ერთი საქმიანი თვისებაა გამუდმებით მიაქციოს უურადღება წარმოების ეკონომიურ მხარეს. რა კარგადაც უნდა იყოს მომზადებული ინჟინერი ტექნიკის დარგში, ეს ჯერ კიდევ საკმარისი არ არის იმისათვის, რომ უზრუნველყოს წარმატებით მუშაობა. ტექნიკის ცოდნასთან ერთად დღეს საჭიროა ღრმად ვერკვევოდეთ ეკონომიკის საკითხებში, დროულად და ყოველმხრივ ვუკეთებდეთ ანალიზს სამეურნეო საქმიანობის შედეგებს, წარმოების შედეგებს ვუფარდებდეთ დანახარჯებს.

იქ, სადაც ინჟინერ-ტექნიკოსები შემოქმედებითად უდგებიან საკითხის გადაწყვეტას, წინასწარ გაანგარიშებული აქვთ ყველაფერი, შედეგიც კარგი აქვთ. რუსთავის ცემენტის ქარხანაში № 3 მბრუნავი ღუმელის რეკონსტრუქცია მოახდინეს. ამის შედეგად ცემენტის წარმოება 30 ათასი ტონით გაიზარდა.

მაგრამ ერთეული შემთხვევები როდია, როცა ინჟინერთა ინიციატივა გულგრილობას, კონსერვატიზმს აწყდება, ზოგან სამეურნეო ხელმძღვანელები ყოველთვის ორი იჩენენ ნაკრნის ზრუნვას ახალი ტექნიკისა და ტექნოლოგიის შემოქმედთათვის, მხარს არ უჭერენ მნიშვნელოვან წინადადებებს, მთელ რიგ საწარმოებში სპეციალისტთა პირადი გეგმები ზოგადი ხასიათისაა, ნაკლებად ისახავენ მიზნად ტექნოლოგიური პროგრესის აქტუალური პრობლემების გადაჭრას. სწორედ ესეც არის ერთ-ერთი მიზეზი იმისა, რომ რესპუბლიკაში საერთო პროდუქციის გამოშვების ოთხი თვის დავალება 110 საწარმომ ვერ შეასრულა.

„სპეციალისტებს სსრ სახალხო მეურნეობის შემდგომი განვითარების ღონისძიებათა შესახებ“ სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დადგენილება რესპუბლიკის მრეწველობის წინაშე სახავს განვითარების ახალ გრანდიოზულ პერსპექტივებს. ეს დიდი ამოცანების წინაშე აყენებს სამრეწველო საწარმოებში ინჟინერ-ტექნიკოსებს, მათ მთელი თავიანთი შემოქმედებითი მუშაობა იქითკენ უნდა წარმართონ, რომ არსებულ საწარმოო ფართობზე მოწყობილობის მაქსიმალურად გამოყენების გზით გამოუშვან მეტი და მაღალხარისხოვანი პროდუქცია. ამ მეტად აქტუალურ საკითხზე განსაკუთრებით გაამახვილა პარტიული ორგანიზაციების, კომუნისტების, ყველა მშრომელის ყურადღება საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის XIII პლენუმმა.

საწარმოთა პარტიული ორგანიზაციების დიდმნიშვნელოვანი მოვალეობაა თვითეულ კოლექტივში შექმნან შემოქმედებითი ძიების, საქმიანობის, პასუხისმგებლობის ატმოსფერო. პარტიულმა ორგანიზაციებმა მკაცრად უნდა მოჰკითხონ იმათ, ვისი მიზეზითაც გაჭიანურდა მნიშვნელოვან წინადადებათა რეალიზაცია, ეამაღლონ კომუნისტი ინჟინრების, ოსტატების როლი ტექნიკური პროგრესისათვის ბრძოლაში, აღზარდონ ისინი სკკუთარი თავიანა და ხელქვეითებისადმი მაღალი მომთხოვნელობის სულისკვეთებით.

ეჭვი არ არის, რომ ჩვენი გმირი მუშათა კლასი — საბჭოთა საზოგადოების წამყვანი ძალა, ინჟინრები, ტექნიკოსები და კონსტრუქტორები, ინდუსტრიის ყველა მუშაკი კვლავაც იქნებიან დასახული გეგმების ვადამდე შესრულებისათვის საყოველთაო-სახალხო სოციალისტური შეჯიბრების ავანგარდში, კონკრეტულ საქმეებში შეასხამენ ნიჭს თავიანთ ძალებს, ცოდნას, გამოცდილებას და ამ ბრძოლაში ჯერ ერთ-ერთ ადგილზე ამოიდგამენ ფეხს.

საქართველოს სამრეწველო საწარმოთა ინჟინრები და ტექნიკოსები პარტიული ორგანიზაციების ხელმძღვანელობით ყოველმხრივ გაიფართოებენ თავიანთ შემოქმედებითს მუშაობას და ნაკლები კაპიტალური დაბანდებებით, მოწყობილობის რეკონსტრუქციის გზით გოუშვებენ რაც შეიძლება მეტსა და ხარისხიან პროდუქციას.

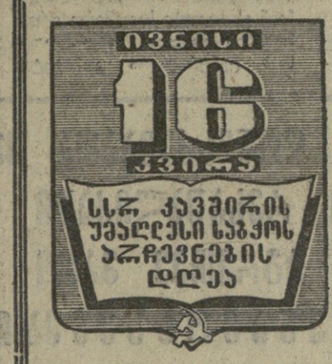

ამხანაგო ამომრჩევლებო! საბჭოთა კავშირის მოქალაქეებო! ხალხის კეთილდღეობის გაუმჯობესება პარტიის ეკონომიური პოლიტიკის უმაღლესი მიზანია, რომელმაც გამოაცხადა და პრაქტიკულად ახორციელებს ლოზუნგს: „ყველაფერი ადამიანისათვის, ადამიანის კეთილდღეობისათვის!“ ხმას მისცემთ რა კომუნისტთა და უპარტიოთა გლოკის კანდიდატებს, ამით ხმას მისცემთ ხალხის კეთილდღეობის შემდგომ გაუმჯობესებას, ქოველი ოჯახის, ყველა საბჭოთა ადამიანის ცხოვრების გაუმჯობესებას.

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის მიმართვიდან ყველა ამომრჩევლისადმი, მოვალეობისადმი.

დეპუტატობის კანდიდატები

სახელოვანი მსახიობი

ქართული თეატრისა და კინოს პოპულარული ოსტატი სოფიო ჭიაურელი მაყურებლისთვის ის მსახიობია, რომლის მიერ შექმნილი გმირები ცხოვრობენ და იღვწიან უკეთესი მომავლისათვის, ამტკიცებენ კაცთმოყვარეობას, სიყვარულს, ერთგულებას.

ხ. ჭიაურელი ამომრჩევლებმა სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატობის კანდიდატად წამოაყენეს. იგი რეგისტრაციაში გატარებულია სსრკ უმაღლესი საბჭოს არჩევნების ეროვნებათა საბჭოს კავის № 738 საარჩევნო ოლქში.

ხ. ჭიაურელის შესახებ წერილი იხილეთ მეხამე გვერდზე.

სურათზე: ხ. ჭიაურელი.

ბ. ბოგოხიანის ფოტო.

საბჭოთა კავშირ-ავღანეთის მოლაპარაკებები

6 ივნისს კრემლში გაგრძელდა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის ლ. ი. ბრეჟნევის, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის ნ. ვ. პოდგორნის, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრის, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის ა. ნ. კოსიგინის, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრის, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრის ა. ა. გრომიკოს მოლაპარაკება ავღანეთის რესპუბლიკის სახელმწიფოს მეთაურთან, პრემიერ-მინისტრ მუჰამედ დაუდთან.

მოლაპარაკების დროს, რომელიც გულთბილობის, მეგობრობისა და ურთიერთგაგების ატმოსფეროში მიმდინარეობდა, განიხილეს პოლიტიკურ, ეკონომიურ, მეცნიერულ-ტექნიკურ და სხვა დარგებში საბჭოთა კავშირ-ავღანეთის ნაყოფიერი თანამშრომლობის შემდგომ გაღრმავებასთან დაკავშირებული საკითხების განხილვა. იმსჯელეს აგრეთვე ორივე ქვეყნისათვის საინტერესო აქტუალურ საერთაშორისო პრობლემებზე (საკდესი).

მეგობრულ ვითარებაში

6 ივნისს ავღანეთის რესპუბლიკის სახელმწიფოს მეთაურმა და პრემიერ-მინისტრმა მუჰამედ დაუდმა დარბაზობათა სახლში საუზმე გამართა სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა და სსრ კავშირის მთავრობის პატივსაცემად.

საბჭოთა კავშირის მხრივ საუზმეზე იყვნენ სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ნ. ვ. პოდგორნი, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ა. ნ. კოსიგინი, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრი ა. ა. გრომიკო, სხვა ოფიციალური პირნი.

ავღანეთის მხრივ საუზმეზე იყვნენ მუჰამედ დაუდის თანმხლები ავღანელი სახელმწიფო მოღვაწენი, აგრეთვე ავღანეთის რესპუბლიკის ელჩი სსრ კავშირში ნურ აჰმედ ეთემადი.

საუზმის დროს, რომელიც გულთბილ, მეგობრულ ვითარებაში ჩაიარა მუჰამედ დაუდმა და ა. ნ. კოსიგინმა სადღეგრძელოები წარმოთქვეს. (საკდესი).

მ. ძური სსრ კავშირში

ჩეხოსლოვაკია — სოციალისტური რესპუბლიკის ეროვნული თავდაცვის მინისტრი არმიის გენერალი მ. ძური 5 ივნისს მოსკოვიდან სოხუმში გაემგზავრა. ვნუკოვოს აეროდრომზე სტუმარი და მისი თანმხლები პირნი გააცილეს სსრ კავშირის თავდაცვის მინისტრის პირველმა მოადგილემ არმიის გენერალმა ს. ლ. სოკოლოვმა, მოსკოვის ლენინის ორდენოსანი სამხედრო ოლქის ჯარების სარდალმა გენერალ-პოლკოვნიკმა ვ. ლ. გოგოლევმა, სსრ კავშირის თავდაცვის სამინისტროს საგარეო ურთიერთობის სამმართველოს უფროსმა ავიაციის გენერალ-მაიორმა ხ. ნ. სოკოლოვმა, საბჭოთა შეიარაღებული ძალების სხვა გენერლებმა და ოფიცრებმა.

სტუმარს მოგზაურობაში ასდევს სსრ კავშირის თავდაცვის მინისტრის მოადგილე გენერალ-პოლკოვნიკი ა. ტ. ალტუნინი. (საკდესი).

ვიფრინავს „ქოსმოს-658“

1974 წლის 6 ივნისს საბჭოთა კავშირში გაუშვეს დედამიწის მორიგი ხელოვნური თანამგზავრი „ქოსმოს-658“. თანამგზავრზე დადგმულია სამეცნიერო აპარატურა, რომელიც განაგრძობს ქოსმოსური სივრცის კვლევას.

დადგმული აპარატურა ნორმალურად მუშაობს. საკორდინაციო-გამთვლელი ცენტრი ამუშავებს მიღებულ ინფორმაციას. (საკდესი).

ხალხის დიდი ნდობა

უსხვედრები დეპუტატობის კანდიდატებისა

მოსკოვი. ქალაქ მოსკოვის კიევის საარჩევნო ოლქის მშრომელთა წარმომადგენელნი შეიკრიბნენ ს. ბ. ჯორბუხოვის სახელობის კულტურის სასახლეში, სადაც შეხვდნენ სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს კავშირის საბჭოს დეპუტატობის კანდიდატს, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრს, სსრ კავშირის თავდაცვის მინისტრთა საბჭოს ალტუნინს, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრს, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარეს ა. ნ. კოსიგინს, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრს, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრს ა. ა. გრომიკოს, სხვა ოფიციალური პირნი.

ავღანეთის მხრივ საუზმეზე იყვნენ მუჰამედ დაუდის თანმხლები ავღანელი სახელმწიფო მოღვაწენი, აგრეთვე ავღანეთის რესპუბლიკის ელჩი სსრ კავშირში ნურ აჰმედ ეთემადი.

საუზმის დროს, რომელიც გულთბილ, მეგობრულ ვითარებაში ჩაიარა მუჰამედ დაუდმა და ა. ნ. კოსიგინმა სადღეგრძელოები წარმოთქვეს. (საკდესი).

მ. ძური სსრ კავშირში

ჩეხოსლოვაკია — სოციალისტური რესპუბლიკის ეროვნული თავდაცვის მინისტრი არმიის გენერალი მ. ძური 5 ივნისს მოსკოვიდან სოხუმში გაემგზავრა. ვნუკოვოს აეროდრომზე სტუმარი და მისი თანმხლები პირნი გააცილეს სსრ კავშირის თავდაცვის მინისტრის პირველმა მოადგილემ არმიის გენერალმა ს. ლ. სოკოლოვმა, მოსკოვის ლენინის ორდენოსანი სამხედრო ოლქის ჯარების სარდალმა გენერალ-პოლკოვნიკმა ვ. ლ. გოგოლევმა, სსრ კავშირის თავდაცვის სამინისტროს საგარეო ურთიერთობის სამმართველოს უფროსმა ავიაციის გენერალ-მაიორმა ხ. ნ. სოკოლოვმა, საბჭოთა შეიარაღებული ძალების სხვა გენერლებმა და ოფიცრებმა.

სტუმარს მოგზაურობაში ასდევს სსრ კავშირის თავდაცვის მინისტრის მოადგილე გენერალ-პოლკოვნიკი ა. ტ. ალტუნინი. (საკდესი).

ვიფრინავს „ქოსმოს-658“

1974 წლის 6 ივნისს საბჭოთა კავშირში გაუშვეს დედამიწის მორიგი ხელოვნური თანამგზავრი „ქოსმოს-658“. თანამგზავრზე დადგმულია სამეცნიერო აპარატურა, რომელიც განაგრძობს ქოსმოსური სივრცის კვლევას.

დადგმული აპარატურა ნორმალურად მუშაობს. საკორდინაციო-გამთვლელი ცენტრი ამუშავებს მიღებულ ინფორმაციას. (საკდესი).

საბჭოთა კავშირ-ავღანეთის მოლაპარაკებები

6 ივნისს კრემლში გაგრძელდა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის ლ. ი. ბრეჟნევის, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის ნ. ვ. პოდგორნის, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრის, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის ა. ნ. კოსიგინის, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრის, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრის ა. ა. გრომიკოს მოლაპარაკება ავღანეთის რესპუბლიკის სახელმწიფოს მეთაურთან, პრემიერ-მინისტრ მუჰამედ დაუდთან.

მოლაპარაკების დროს, რომელიც გულთბილობის, მეგობრობისა და ურთიერთგაგების ატმოსფეროში მიმდინარეობდა, განიხილეს პოლიტიკურ, ეკონომიურ, მეცნიერულ-ტექნიკურ და სხვა დარგებში საბჭოთა კავშირ-ავღანეთის ნაყოფიერი თანამშრომლობის შემდგომ გაღრმავებასთან დაკავშირებული საკითხების განხილვა. იმსჯელეს აგრეთვე ორივე ქვეყნისათვის საინტერესო აქტუალურ საერთაშორისო პრობლემებზე (საკდესი).

ბ. ბოგოხიანი

ბ. ბოგოხიანი (1904—1937) — ცნობილი ფერმწერი, ეროვნული ფერწერის ერთ-ერთი ფუძემდებელი. ბ. ბოგოხიანის ნამუშევრებს ინახავენ საქართველოს ხელოვნების ეროვნული მუზეუმი, ეროვნული ბიბლიოთეკა, ეროვნული ბიბლიოთეკა ბ. ბოგოხიანის სახელობის ფერწერის ეროვნული მუზეუმი

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილის დეპუტატ ზ. ბ. გელდიაშვილის საბოლოო სიტყვა

ამხანაგო დეპუტატებო! შემდინარე სესიაზე სამეელიორაციო სამუშაოების და მელიორირებული მიწების გამოყენების გაუმჯობესების ღონისძიებების განხილვამ ერთხელ კიდევ დაადასტურა, რომ ეს უაღრესად აქტუალური და მეტად მნიშვნელოვანი საქმეა.

მოხსენებისა და თანამოხსენების გამო გამართულ კამათში გამოსულმა დეპუტატებმა და ამხანაგებმა საქმიანად ამსჯელეს და გამოიღონეს ბევრი ნაკლი, დარღვევა და ხარვეზი, რომლებიც არსებობს სამელიორაციო სამუშაოების შესრულებაში, მელიორირებული მიწების გამოყენებაში. სარწყავი და დამშრობი სისტემების ექსპლუატაციაში, ნიადაგის ეროზიისაგან დაცვის, მექანიზაციის, კადრების მომზადების, სამეცნიერო-საკვლევი მუშაობისა და სხვა საქმეში. მათ სამართლიანად გააკრიტიკეს რესპუბლიკის სამინისტროები, უწყებები, სამშენებლო ორგანიზაციები, კოლმეურნეობები, საბჭოთა მეურნეობები და მშრომელთა დეპუტატების საბჭოების აღმასკომები, რომლებიც არ ასრულებენ პარტიისა და მთავრობის გადაწყვეტილებებს სამელიორაციო სამუშაოებისა და მელიორირებული მიწების ეფექტიანი გამოყენების თაობაზე. ამასთან ერთად შემოიტანეს მეტად მნიშვნელოვანი და საყურადღებო წინადადებები, რომელთა განხორციელება ხელს შეუწყობს მელიორაციის განვითარებას.

დეპუტატებმა და ამხანაგებმა ბაქრაძემ, ტარკილმა, ზაუტაშვილმა, ბასილაშვილმა, ხუციშვილმა, მაზნიაშვილმა, ბერაიამ, ხუტილაშვილმა, ბესაევმა, ყიფიანმა, ბალიშვილმა, ბრეგვაძემ, ქობულიამ და გაწერელიამ ილაპარაკეს სამელიორაციო სამუშაოების მდგომარეობაზე, სამშენებლო ბაზების მოწყობასა და მშენებლობაში არსებულ ნაკლოვანებებზე, შესრულებულ სამუშაოთა ხარისხზე და მისი გაუმჯობესების ღონისძიებებზე.—დაპროექტების, ობიექტების საექსპლუატაციოდ გადაცემის მცდარი პრაქტიკის, ტექნიკასა და მექანიზმების გამოყენების და მშენებლობაში ახალი ტექნიკის დანერგვის საკითხებზე. დეპუტატებმა და ამხანაგებმა თაკაძემ, ზაუტაშვილმა, ქობულიამ, რთველიაშვილმა, მაზნიაშვილმა, ტარკილმა, ბაქრაძემ, გაწერელიამ. ხუციშვილმა, ყულიევმა, სუტილაშვილმა, ბესაევმა, ბალიშვილმა, ისაკაძემ, ბრეგვაძემ აღნიშნეს სარწყავი და დამრობილი მიწების ათვისებისა და გამოყენების ნაკლოვანებანი, ილაპარაკეს ამ მიწების ეფექტიანობის ამაღლებისა და მოსავლიანობის გადიდების ამოცანებზე, აღნიშნეს სამელიორაციო სისტემების ექსპლოატაციის მდგომარეობა და მათი მოვლა-პატრონობის საქმეში ინიციატივის ნაკლებობა. ეს სისტემა მოძველდა, იგი ვერ ამართლებს თავის დანიშნულებას და ქმნის უკონტროლობის ვითარებას.

მიმდინარე წლის აპრილსა და მაისში აღსანიშნავი მოიწყო სასოფლო-სამეურნეო სისტემების მზადმყოფნის შემოწმება. მან ცხადყო, რომ მელიორირებული მიწების მქონე ყველა მეურნეობა ძირითადად მზად იყო საგაზაფხულო სასოფლო-სამეურნეო სამუშაოებისათვის.

მაგრამ უნდა აღინიშნოს, რომ ამ დიდ და მნიშვნელოვან საქმეში ჩვენ ჯერ კიდევ ბევრი გადასაჭრელი საკითხი გვაქვს. მათი აღმოფხვრა შესაძლებლობას მოგვცემს მიგიღოთ ყველა სასოფლო-სამეურნეო კულტურების უხვი და მყარი მოსავალი და ამის საფუძველზე უზრუნველყოთ ხუთწლედის მეოთხე, განმსაზღვრელი წლის დაგეგმვებთა და ვალდებულებათა წარმატებით შესრულება.

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოს
ვ. ზ. გულისაშვილის
სიტყვა

ამხანაგო დეპუტატებო! ადამიანი დღეს დიდ სამუშაოს ახორციელებს უფრაგისი მიწების ასათვისებლად და მათი სასოფლო-სამეურნეო კულტურებისათვის გამოსაყენებლად. ამ თვალსაზრისით კოლხეთის დაბლობი ძალიან სახარბიელო ობიექტია: სუბტროპიკული ჰავა, რვა-ცხრათვიანი საკვებეტაციო პერიოდი, სუბტროპიკული კულტურების გაშენების დიდ პერსპექტივებს სახავს.

მაგრამ დამტკიცებულია, რომ ყოველი კულტურული მცენარის ზრდა-განვითარება და ნაყოფიერება, მართალია, განპირობებულია გარემოს დაღებითი ხასიათის ფაქტორებით, მაგრამ მისი ბედი შეიძლება გადაწყვეტოს ერთმა უარყოფითად მოქმედმა ზრდის ფაქტორმა. სწორედ ამას აქვს ადგილი კოლხეთის დაბლობში. კოლხეთის დაბლობი, რომლის ათვისებაც ახლა მიმდინარეობს, ბამდინარე ჭაობია, რომელსაც განუწყვეტლად კვებავს მთავარი კავკასიონის და აჭარა-იმერეთის ქედებიდან მომდინარე წყლები, აგრეთვე მდინარეების — რიონის, ხობის წყლის და სხვათა წყლები. ამიტომ მისი დამრობა ამ სიტყვის სრული გაგებით — შეუძლებელია.

დღეს კოლხეთის დაბლობი დაკავებული აქვს ჭაობის მცენარეებს: რთხმელას, ჭილსა და სხვას, რომელნიც შეიუებულნი არიან ანაერობულ პირობებს — კერძოდ, თხმელა ივითარებს ზედაპირულ ფესვებს, რომლებზეც მას აქვს დამატებითი ბაგეები, რთხმელებთაგან ოგი სუნთქავს. ჩაი და ციტრუსები სულ ვერ იტანენ ცუდ აერაციის მქონე ნიადაგებს. ამ პირობებში მათ ფესვებს არ შეუძლიათ სუნთქვა, ვერ ითვისებენ საკვებ ნივთიერებას, გინდაც მინერალური სასუქების სახით, ვერ იზრდებიან და საბოლოოდ ხმებიან კიდეც. ფაქტიურად კოლხეთის პრობლემა არის ნიადაგის აერაციის პრობლემა.

კოლხეთის ნიადაგები და კამატიციით შექმნილი ფენაც ხასიათდება თითქმის სრული უსტრუქტურობით, რაც აერაციას მეტად აუარესებს. საჭირო ნიადაგის სტრუქტურის შექმნა კირის და ორგანული მასის (ტორფის) შეტანით, ეს ნიადაგის სტრუქტურის შემქმნელი ნივთიერებები. ქვიშის შეტანაც გაუმჯობესებს ნიადაგის აერაციას. სამწუხაროდ, ამის ცდები ჩვენ არა გვაქვს.

ერთ რამეზე უნდა შეეჩერდე. არ არის სწორი ასათვისებელი ფართობზე ტყეების პირწმინდად გაკაფვა, რასაც ახლა აქვს ადგილი. ამის შედეგად ძლიერდება ქარების მოქმედება და გრუნტის წყლის ზემოთ ამოწევა. აქ ტყე ნიადაგს აშრობს. ტყის პირწმინდად მოჭრა აზარს ჭაობებს. ამიტომ მაინც არის საჭირო ტყის ზოლების დატოვება ქარსაფარებად.

აღმოსავლეთ საქართველოს ზოგიერთი ნაწილის, მეტადრე შუა და ქვემო ქართლის, გარეკახეთის, სოფლის მეურნეო სარწყავი არხების მექანიზებულ გაწმენდას. მარტო მიმდინარე წელს ბალდებისა და ლამისაგან უნდა გაწმინდონ 570 ჰექტარზე მეტი, რაზედაც დაიხარჯება მნიშვნელოვანი სახსრები.

ორგტორმა დააყენა საკითხი იმის შესახებ, რომ გადაისინჯოს და შეიცვალოს არსებული სისტემა, როგორ დაპროექტება, მშენებლობის დაფინანსება და საექსპლოატაციოდ მიღება მაზა ფართობებისა თავმოყრილი ერთი უწყების — მელიორაციისა და წყალთა მეურნეობის სამინისტროს ხელში. ეს სისტემა მოძველდა, იგი ვერ ამართლებს თავის დანიშნულებას და ქმნის უკონტროლობის ვითარებას.

მიმდინარე წლის აპრილსა და მაისში აღსანიშნავი მოიწყო სასოფლო-სამეურნეო სუნთქვისათვის სამელიორაციო სისტემების მზადმყოფნის შემოწმება. მან ცხადყო, რომ მელიორირებული მიწების მქონე ყველა მეურნეობა ძირითადად მზად იყო საგაზაფხულო სასოფლო-სამეურნეო სამუშაოებისათვის.

მაგრამ უნდა აღინიშნოს, რომ ამ დიდ და მნიშვნელოვან საქმეში ჩვენ ჯერ კიდევ ბევრი გადასაჭრელი საკითხი გვაქვს. მათი აღმოფხვრა შესაძლებლობას მოგვცემს მიგიღოთ ყველა სასოფლო-სამეურნეო კულტურების უხვი და მყარი მოსავალი და ამის საფუძველზე უზრუნველყოთ ხუთწლედის მეოთხე, განმსაზღვრელი წლის დაგეგმვებთა და ვალდებულებათა წარმატებით შესრულება.

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოს
ვ. ზ. გულისაშვილის
სიტყვა

ამხანაგო დეპუტატებო! ადამიანი ფაქტიურად გამოყენებას, მართალია, განპირობებულია გარემოს დადებითი ხასიათის ფაქტორებით, მაგრამ მისი ბედი შეიძლება გადაწყვეტოს ერთმა უარყოფითად მოქმედმა ზრდის ფაქტორმა. სწორედ ამას აქვს ადგილი კოლხეთის დაბლობში. კოლხეთის დაბლობი, რომლის ათვისებაც ახლა მიმდინარეობს, ბამდინარე ჭაობია, რომელსაც განუწყვეტლად კვებავს მთავარი კავკასიონის და აჭარა-იმერეთის ქედებიდან მომდინარე წყლები, აგრეთვე მდინარეების — რიონის, ხობის წყლის და სხვათა წყლები. ამიტომ მისი დამრობა ამ სიტყვის სრული გაგებით — შეუძლებელია.

ბაზის ექსპერიმენტალურ მეთესლეობის მეურნეობას დიდი რაოდენობით აქვს სარწყავი ფართობები. ამ მიზნისათვის მოიწყო სარწყავი არხები, მაგრამ გვაღელვებს პერიოდში, წყლის უქონლობის გამო, მათი გამოყენება არ ხდება.

როგორც მეცნიერება გვასწავლის, სასარგებლო ნიადაგის შექმნას საეკონომიკო სეხრიდება, ბაზის ექსპერიმენტალური მეთესლეობის, გომის მრეწველობა-მენონეობის საბჭოთა მეურნეობის, სამტრედიის ღენინის, კიკეიძის სახელობისა და სხვა კოლმეურნეობების უხვმოსავლიანი მიწები მიაქვს წყალუხვ მდინარე რიონს. მარტო მიმდინარე წლის აპრილში მდინარე რიონმა ადიდების დროს ასობით ჰექტარამდე ნათესი ფართობი გაანადგურა. საჭიროა საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭომ დაავალდებულოს მელიორაციისა და წყალთა მეურნეობისა და შესაბამისი სამინისტროები, რათა დაიჭარონ მდინარე რიონის ნაპირების გამაგრების სამუშაოები, კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებში ძველად აგებული სარწყავი სისტემის რეკონსტრუქციის სამუშაოების წარმოებისათვის საჭირო იქნება „საქსოფლტექნიკის“ რესპუბლიკურმა კაერთიანებამ მოგვაწოდოს საჭირო ტექნიკა. როცა გაკეთებენ სამტრედიის რაიონში სარწყავი სისტემის რეკონსტრუქციის საკითხს, ამით გამოვსტატეთ წულუკიძის რაიონის სოფლის მეურნეობის მუშაკების ინტერესებსაც, რადგან სამტრედიის რაიონს სარწყავ სისტემებს სათავე უდგეს წულუკიძის რაიონში, სოფ. მათხოჯში.

დეპუტატ
გ. ი. ზაუტაშვილის
სიტყვა

გარდაბნის რაიონში, რომელმაც სოფლის მეურნეობის პროდუქტებით უნდა მოამარაგოს თბილისისა და რუსთავის მოსახლეობა, პარტიისა და მთავრობის დიდი ზრუნვის შედეგად, ფართოდ არის განვითარებული სარწყავი მიწათმოქმედება.

სამეურნეო ველის რწყვამ, ფართო მასშტაბის საირიგაციო სამუშაოებმა ადამიანთა კეთილდღეობის სამსახურში ჩააყენეს ათასობით ჰექტარი უნაყოფო მიწები. ამგვარად რაიონში გაწყლოვანებულია 32 ათასი ჰექტარი სახნავი მიწა.

ჩვენ შევიხსენებთ რაიონში სარწყავი მიწათმოქმედების მდგომარეობა, წყლის რესურსების გამოყენება, გაანალიზებთ ამ მიმართულებით გაწეული მუშაობის დადებითი და უარყოფითი მხარეები.

სამეურნეო შედეგები, ფაქტები მეტყველებენ, რომ იმ მეურნეობებში, სადაც წყალს გონივრულად იყენებენ, ჰყავთ კვალიფიციური მრწყველები, სისტემატურად ამაღლებენ სარწყავი მიწათმოქმედების კულტურას, სპეციალისტთა და მრწყველთა პასუხისმგებლობას, მოსავალი ყოველთვის მაღალი და უხვია, მაგრამ ყველგან როდია ასეთი მდგომარეობა.

სწორედ სარწყავი მიწათმოქმედების, ბერონტენის დაბალი დონე იწვევს იმას, რომ რაიონის მთელ რიგ საბჭოთა მეურნეობებში წლების მანძილზე მარცვლეულისა და ბოსტნეულის მცირე მოსავალს იწვევენ.

ჯერ კიდევ ბევრია ისეთი ფაქტი, როცა განსაკუთრებულ, გაწყლოვანებულ მიწებს დამაკმაყოფილებლად ვერ იყენებენ. ასეთ მინდვრებში ზოგჯერ მოსავალი არ აღებულა ჩვეულებრივ ურწყავ მიწებზე მოყვანილი მოსავალს.

იმის გამო, რომ არ გვყოფნის კვალიფიციური სპეციალისტები, ძვირადღირებული დასაწამებელი აგრეგატების ერთი ნაწილი საზოგადოებრივ მეურნეობებში გამოუყენებლადაა მიტოვებული. ამას ისიც ემატება, რომ დაზიანებული აგრეგატების შესაკეთებელი ნაწილები არსად არ იმოვნება და, რაც მთავარია, დაზიანებით მორწყავს ასალი ფართობების გაწყლოვანებას კარტოფილის, ბოსტნეულის და სხვა საკვები კულტურების წარმოების გადიდებისათვის.

რაც შეეხება ჭარბტენიანი და ღაჭაობებული ფართობების ამოშრობას, რაც მომავალში 40 ათასი ჰექტარითა განსაზღვრული, კოლხეთისათვის საკმარისია, მაგრამ რესპუბლიკაში არის ხუთ საუკეთესო მაღალწყოფიერი ამოსაშრობი მიწები — დაახლოებით 7 ათასამდე ჰექტარი, რომელთა ათვისება აუცილებლად უნდა იქნეს გათვალისწინებული.

დეპუტატ
შ. ი. ბასილაშვილის
სიტყვა

ლაგოდეხის რაიონის სახნავ-სათესები და საკარფულები ჭარბტენიანია. უმადურობა იქნებოდა გვეთქვა, თითქოს მელიორაციისა და ირიგაციისათვის არაფერი გაკეთებულიყოს. მაგრამ დღემდე შესრულებული სამუშაოები ამ მიმართულებით სრულიად არასაკმარისია. წლების მანძილზე განუწყვეტელი ნიადაგ-ეროზიისაგან ფითელი ბორის მასივის დამშრობი სამუშაოები, რომელმაც 9 ათასამდე ჰექტარი სახნავ-სათესი ფართობი უნდა მოიცვას, ეს ის მიწებია, რომლებსაც შეუძლიათ მოგვეცეს დიდძალი მარცვლეული, თამბაქო, ბოსტნეული, ეთერზეთოვანი კულტურები.

დიდი სამელიორაციო სამუშაოების შესრულებას მოითხოვს აფენის ზონა, რომელიც ტექნიკური კულტურების, კარქოფ თამბაქოს, ძირითადი მწარმოებელია ლაგოდეხის რაიონში. დამშრობი ქსელის მოწყობის პარალელურად უნდა ღაინყოს და გადაწყდეს მდინარე ალაზნიდან წყლის გადმოტუმბვის საშუალებით ამ ზონის მიწების გაწყლოვანების საკითხი. ეს ნაყოფიერი მიწები ზედ ალაზნის მარცხენა სანაპირო ზოლზეა განლაგებული და ხმირად ხდება, რომ ძვირფას ტექნიკურ კულტურებს ზოგჯერ გრუნტის წყლების სიჭარბე სპობს, ზოგჯერ — მკაცრი ვვალვა. ეი ასეთი პირობების გამო სასოფლო-სამეურნეო კულტურების მოსავლიანობის ბედი მნიშვნელოვანწილად ამინდის ჭირვეულობაზე არის ხოლმე დამოკიდებული, რასაც აგროტექნიკა ყოველთვის ვერ უპირისპირდება.

ვთხოვთ რესპუბლიკის მთავრობას, მელიორაციისა და წყალთა მეურნეობის სამინისტროს კომპლექსურად შეისწავლონ ლაგოდეხის რაიონში მელიორაციისა და ირიგაციის საკითხი და დადებითად გადაწყვეტონ იგი რაც შეიძლება ახლო მომავალში.

ლაგოდეხის რაიონის სოფლის მშრომელთა წინაშე დგას სერიოზული და საპასუხო ამოცანა — მნიშვნელოვნად უნდა გავაორმაგოთ ტექნიკური კულტურების, განსაკუთრებით თამბაქოს, წარმოება, რომელსაც ესოდენ დიდი მნიშვნელობა აქვს რესპუბლიკის ეკონომიკისათვის. ამ ამოცანის გადაჭრაში გადამწყვეტ როლს სხვა ღონისძიებებთან ერთად სწორედ კარგად მოწყობილი მელიორაცია და ირიგაცია შეასრულებს.

„ალაზანმშენის“ ტრესტის
მმართველის
გ. შ. ხუციშვილის
სიტყვა

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის XIII პლენუმზე საფუძვლიანად იქნა განხილული სამელიორაციო საქმის მდგომარეობა რესპუბლიკაში და დაისახა ღონისძიებები მისი მომავლისათვის, ძირითადად კოლხეთისა და ალაზნის ველზე მიმდინარე სამუშაოების წარმატებით დამთავრებისათვის.

ყველაზე ნათელი მაგალითი, რომლითაც შეგვიძლია წარმოვიდგინოთ დღევანდელი საირიგაციო მუშაობის მასშტაბი, ზემოალაზნის სარწყავი სისტემის მშენებლობაა. საკმარისია ითქვას, რომ იგი მორწყავს 108 ათას ჰექტარ მიწებს. მის მშენებლობაზე 270 მილიონი მანეთი დაიხარჯება.

ალაზნის სარწყავ სისტემას ამჟამად აშენებს 2500-მდე მუშა, ინჟინერი და ტექნიკოსი. მშენებლობა აღჭურვილია 250 მიწისამთხრელი მექანიზმით, 300-ზე მეტი ავტომანქანით და მრავალი დამხმარე მექანიზმით. წლითიწლობით იზრდება კაპიტალური დაბანდება მშენებლობაზე. 1973 წელთან შედარებით წელს გეგმა გაზრდილია 2,6 მილიონი მანეთით, 1975 წელს კი კიდევ 1,5 მილიონი მანეთით გაიზრდება და 13,0 მილიონ მანეთს მიაღწევს.

ბოდ და საექსპლოატაციოდ გადაეცა სათავე ნაგებობა მდინარე ალაზანზე. მდინარე ილტოზე მზადაა 60 კილომეტრი სიგრძის მაგისტრალური არხი, აქედან ჩაბარებულია 20 კილომეტრი 5,1 ათას ჰექტარზე სარწყავი ქსელით. ბიგო / ბრავალი გვირაბი, გალეერეა, ხიდი და საინსპექტორო გზა, ამასთანავე მშენებლობისათვის საჭირო დამხმარე ობიექტები: რკინა-ბეტონის და მექანიზმების შემკეთებელი ქარხანა, კისისხევის ინერტული მასალების გამამდიდრებელი ფაბრიკა, კანალიზაცია, ფრონტალური წყალმიმღების ნაწილი, დუმასტების წყალსადენის ნაწილი, დასახლებები: ახმეტის, თელავის და ბურჯაანის რაიონებში, მრავალი ცალკეული საცხოვრებელი და საწარმო შენობა და სხვა.

სულ მშენებლობაზე შესრულებულია 484 ათასი კუბური მეტრი ბეტონის და რკინა-ბეტონის, 26 მილიონი კუბური მეტრი მიწის, ათასობით ტონა ლითონის კონსტრუქციების და სხვა სამუშაოები.

მშენებლობის პირველი რიგის დამთავრებას 2-3 წელიწადი აკლია. „ალაზანმშენის“ კოლექტივმა იცის, რა ძნელი იქნება ეს წლები. ამიტომაც ეძებს იგი მუშაობის ახალ მეთოდებსა და ფორმებს. ჯერ კიდევ 1973 წელს ტრესტის სამმართველოებს, ბრიგადებსა და ცალკეულ მუშაობა შორის ახალი ძალით გაიშალა სოციალისტური შეჯიბრება.

ორგტორმა წამოაყენა მთელი რიგი საკითხები, რომელთა გადაწყვეტა უაღრესად საჭიროა „ალაზანმშენის“ ტრესტის მოქმედების ზონის რაიონებისათვის.

დეპუტატ
კ. ქ. მაზნიაშვილის
სიტყვა

სიღნაღის რაიონის სარწყავი ფართობი თავისი რელიეფის გამო მეტად რთულ ნიადაგებს წარმოადგენს. ამიტომ მათი დაწვიმების მეთოდით რწყვას ჩვენი პირობებისათვის დიდი მნიშვნელობა აქვს და უკეთეს შედეგს იძლევა სხვა მეთოდებთან შედარებით. ამ მხრივ კი ჯერჯერობით ბევრს დარჩენილა გასაკეთებელი. ორგანიზაციულად დაუბრუნ ახალი ფართობები ათვისებას. ... ...

კომპეტენციათა გადანაწილება

კომპეტი „საქართველოს სსრ სახალხო მეურნეობის შემდგომი განვითარების ღონისძიებათა შესახებ“ სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დადგენილების მიხედვით რესპუბლიკაში სამელიორაციო სამუშაოების განხორციელების, მელიორირებული მინების გამოყენების მდგომარეობის, აგრეთვე მათი შემდგომი გაუმჯობესების ღონისძიებათა შესახებ“ მოხსენებისა და თანამოხსენების გამო

(დასასრული).

იქმნება რაიონის ძალებითა და საშუალებებით. მათი საერთო მოცულობა 1,5 მილიონი კუბური მეტრია. ისინი აწყდნოვანებენ 600 ჰექტარზე მეტ ფართობს. არის მათი გაფართოების პერსპექტივები ცხრა მილიონ კუბურ მეტრამდე სამი ათასი ჰექტარი სარწყავი ფართის მოცულობით.

გარდა ამისა, არის საშუალება, რომ მთის მდინარეებისა და ხევების გადაკეტვით მოიწყოს წყალსაცავები, მაგრამ რაიონს თავისი ძალებით ამ საქმის განხორციელება არ შეუძლია. საჭიროა შემდგომი ორგანოების დახმარება.

თითქმის 10 წელია, რაც დამუშავებულია მდინარე ალაზნიდან წყლის მიწოდების სატუმბი სადგურის მოწყობის პროექტი. რითაც გათვალისწინებულია გაწყლოვანდეს შილდის, ენისლის და საბუის მეურნეობების ფართობები, მაგრამ ალაზნის კალაჯ დინჯად ჩაღების მის მარცხენა ნაპირზე გაშენებულ სასოფლო-სამეურნეო კულტურებს, რომლებიც ათეული მეტრების დაცილებით ზაფხულის კვალდასაკ ელიან მაცოცხლებელ წყალს.

საგულისხმო და დამფიქრებელია ის გარემოება, რომ საბჭოთა მეურნეობების სამინისტრო და სხვა ორგანიზაციები ჯერ კიდევ ნაკლებ ყურადღებას აქცევენ შიდასაპლანტაციო სარწყავი ქსელის მოწყობას.

რწყვის პერიოდში სახელდახელოდ გაკეთებული არხები ვერ ამართლებენ დანიშნულებას. ჯერ ერთი, რომ წყლის დანაკარგები დიდია და, მეორეც, ის, რომ საირიგაციო ნორმების დარღვევით მოწყობილი არხები ტბორავენ ნარგავებს, იწვევენ ნიადაგის გარეცხვას და ამის შედეგად ასეთ რწყვას სარგებლობის მაგიერად ზიანი მოაქვს. მდინარეებმა, შეიძლება ითქვას, დაკარგეს საკუთარი კალაპოტი, გადმოდიან ნაპირებიდან და დიდ მატერიალურ ზიანს აყენებენ სახოგადოებრივ სასოფლო-სამეურნეო საკარგულებს. მათი გამაგრებისათვის გათფლისწინებული დაფინანსება მინიმალურადაც ვერ აკმაყოფილებს წამოყენებულ მოთხოვნებს. ეთხოვთ ამ მდინარეების გამაგრების საშუშაოებისათვის გაგვიწიოთ სათანადო დახმარება.

დეპუტატ
გ. ი. ბესაევის
სიტყვა

ამჟამად სამხრეთ ოსეთში 10.501 ჰექტარი სარწყავი მიწაა, რომელთაგან ნახევარზე მეტი ცხინვალის რაიონშია. ამ მიწებზე ჰექტარზე ვიწევთ 11-13 ცენტნერით მეტს სამემოდგომო ხორბალს და 5-7 ცენტნერ სიმინდს, ვიდრე საშუალოდ რაიონში. ანალოგიური მდგომარეობაა სხვა სასოფლო-სამეურნეო კულტურების მოსავლიანობის მხრივაც.

სარწყავი ქსელის გაფართოებამ საშუალება მოგვცა მნიშვნელოვნად გავზარდოთ წარმოება. თუ ოცი წლის წინათ ოლქში იყო მხოლოდ 550 ჰექტარამდე ბაღები, ახლა კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებს აქვთ 4.500 ჰექტარი მშვენიერი ბაღები და ვენახები.

ახლა ყველგან წარმოებს რწყვის სამუშაოები, მაგრამ ისინი ყველგან როდია კარგად მოწყობილი. ეს, კერძოდ, შეეხება ცხინვალის რაიონის ძარწენისა და დისვის კოლმეურნეობებს, ზნაურის რაიონის უფეთუთისა და თიღვის კოლმეურნეობებსა და სხვებს.

ჩვენ ჯერ კიდევ ვერ ავამაღლეთ მეურნეობათა ხელმძღვანელების პასუხისმგებლობა წყლის რაციონალური გამოყენებისა და რაიონის საბჭოთა მეურნეობებში სასოფლო-სამეურნეო კულტურების მოსავლიანობის გადიდების საკითხი. ამაზე, რა თქმა უნდა, დადებითი შედეგები მოიტანა. რაიონი საქართველოს დედაქალაქისა და ქართველ მეტალურგთა ქალაქის შრომელებს აწვდის ბოსტნეულს, საადრო კარტოფილს, ხილსა და მიწათმოქმედების სხვა პროდუქციას.

სარწყავი მიწების სწორი გამოყენების შედეგად, რომელთა ფართობი შეადგენს 20 ათას ჰექტარს, რაიონში ყოველწლიურად დიდდება სასოფლო-სამეურნეო კულტურების მოსავლიანობა.

რაიონს სჭირდება დახმარება მთელი რიგი საკითხების დადებით გადაწყვეტაში. იმის გამო, რომ ჩვენი არხების 380 კილომეტრზე მეტი არ არის სანიჭერო ტიპისა, ძნელდება სარწყავი წყლის სწორი გამოყენება. ჩვენ არაერთხელ დაგვიყრია საკითხი სარწყავი ქსელის თანდათანობითი გარდაქმნის შესახებ. ჩვენი არხები ძირითადად იკვებება მდინარე ხრამის წყლით, მაგრამ ზაფხულის პერიოდში წყალს ხრამის ჰიდროელექტრონსადგური აკავებს და არ გვაყოფნის მინდერების მოსარწყავად. გთხოვთ, რომ მოაწესრიგოთ ეს საკითხი, გარდა ამისა, უნდა დაჩქარდეს სადახლოს გვირაბის მშენებლობის სამუშაოები, რომელიც საექსპლოატაციოდ ჯერ კიდევ 1973 წელს უნდა გადაცემულიყო. მაგრამ, დღესაც იქ დიდი სამუშაოებია შესასრულებელი.

რაიონში სერიოზული ყურადღება ეთმობა მელიორაციის, სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ქიმიზაციისა და კომპლექსური მექანიზაციის საკითხებს,. მაგრამ ჯეროვნად არ არის მექანიზებული შრომატევადი პროცესები მებოსტნეობაში, მეთამბაქოობაში, ეთერზეთოვანი კულტურების ნედეულის წარმოებაში. ეს საკითხები რაც შეიძლება მალე უნდა გადაწყდეს.

ზუგდიდის მელიორაციისა და წყალთა მეურნეობის სამმართველოს უფროსის
მ. თ. ბაღიშვილის
სიტყვა

ზუგდიდის მელიორაციისა და წყალთა მეურნეობის სამმართველო, რომელიც კოლხეთის დაბლობის ბუოურაფიულ ცენტრშია, ტექნიკურ ექსპლოატაციას უწევს დამშრობ და სარწყავ სისტემებს 40 ათას ჰექტარზე. ეს სამუშაოები 300 კილომეტრზეა გადატიფული და ემსახურება ზუგდიდის, ხობის, წალენჯიხისა და მესტიის რაიონების თითქმის ყველა კოლმეურნეობასა და საბჭოთა მეურნეობას.

იმისათვის, რომ კოლხეთის დაშრობილი მიწებიდან მივიღოთ უსვი და გარანტირებული მოსავალი, მთავარია სრულ წესრიგში ვიქონიოთ არსებული დამშრობი ქსელი, უზრუნველვყოთ დიდი ნალექების დროული ევაკუაცია, გამოვიყენოთ მეცნიერების მიერ რეკომენდებული და პრაქტიკით შემოწმებული ყველა პიდრო და აგროტექნიკური ხერხი.

სამმართველოს დაშრობი სისტემების მაგისტრალური და კოლექტორული არსების წმენდის 1974 წლის დავალება, 410 ათასი კუბური მეტრის მოცულობით, 1 ივნისისათვის შესრულებულია 60 პროცენტით. ეს სამუშაოები ძირითადად დაკავშირებულია კოლხეთის, განთიადის, ანაკლიის საბჭოთა მეურნეობებისა და კოლხეთის ზონის კოლმეურნეობათა უმრავლესობის სისტემათა მომსახურებასთან. მაგრამ აქვე უნდა აღვნიშნოთ, რომ, თუ სამეურნეოთბათაშორისო დაშრობი და საკოლექტორო არხების მოვლა-პატრონობის საქმეში სახელმწიფოებრივი წესრიგია დამყარებული, მეტად მტკივნეულ საკითხს წარმოადგენს კოლმეურნეობებისათვის გადაცემული შიდასამეურნეო დამშრობი ქსელის ექსპლოატაცია. ამ ქსელის საერთო სიგრძე მარტო ხობისა და ზუგდიდის რაიონებში 540 კილომეტრია. ხოლო აქ მოწყობილი ნაგებობების რიცხვი 350 შეადგენს, ქსელის წმენდის ასეთი მოცულობის სამუშაოთა ჩატარების შესაძლებლობა მუშახელისა და ხანების მხრივ კოლხეთის ზონის კოლმეურნეობებს არ გააჩნიათ, რის გამოც დამშრობი ქსელის დიდი ნაწილი გაუფუნდავი რჩება, ვერ ატარებს წყლის საჭირო რაოდენობას და მიწები კვლავ ჭაობდება.

არსებული მდგომარეობიდან თავის დასაღწევად ყველაზე რეალური საშუალებაა დამშრობი ქსელის ნალექებისა და შამბნარებისაგან წმენდის სამუშაოებში მექანიზაციის ფართოდ დანერგვა. ბუნჯერ ითქვა და დაიწერა დამშრობი ქსელის ნალექებისა და შამბნარებისაგან მწმენდავი ფრეზერული და თორმული მანქანების სერიული გამოშვების, ათვისებისა და წარმოებაში დანერგვის აუცილებლობის შესახებ, მაგრამ ეს დიდი სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის საქმე, ჯერჯერობით პრაქტიკულად გადაუჭრელია.

დეპუტატებს მინდა მოვახსენო, რომ მესტიისა რწყვისასთვის საუკეთესო პირობებია წყლის რესურსების არსებობის, თვითდინებით მორწყვის შესაძლებლობის და ამ საქმეში კოლმეურნეთა დაინტერესების მხრივ. რწყვა აქ დიდ პატივშია, რადგან ვეგეტაციის პერიოდში მცენარეს ტენი აკლია, რითაც მოსავლიანობა საგრძნობლად მცირდება. რაიონში 1710 ჰექტარი ფართობი ირწყვება. რწყვის შედეგად თვითეულ ჰექტარზე 40-50 ცენტნერ საკვებ ბალახებს იღებენ ურწყავის 15-20 ცენტნერის ნაცვლად. ასევე 10-15 ცენტნერის გადამეტებით იღებენ ბუნურულა და კარტოფილს. საჭიროა ზემო სვანეთში სარწყავი მიწების შემდგომი გაფართოება.

დეპუტატ
ლ. მ. ისაკაძის
სიტყვა

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილის ამხ. ზ. ბ. გელდიაშვილის მოსსენებაში მკაფიოდ აისახა ის დიდი მუშაობა, რომელიც გაწეულია მიწების მელიორაციისა და მელიორირებული მიწების გამოყენების საქმეში.

კასპის რაიონში ყოველწლიურად იზრდება სარწყავი ფართობები, აშენდა ისეთი დიდი სარწყავი სისტემები, როგორიცაა თეძი-ოკამის, ქვემო ხანდაკის, კავთისხევისა და თეძამის სარწყავი სისტემები. ამგვარად რაიონში 18.686 ჰექტარი სარწყავია. მთლიანად უზრუნველყოფილია წყლით მრავალწლოვანი ნარგავები, რომლებსაც 5473 ჰექტარი უკავიათ.

რა სიკეთე მოიტანა ამ სარწყავი სისტემების აშენებამ, ნათლად ჩანს ოკამისა და ქსნის მევენახეობის საბჭოთა მეურნეობებს მაგალითზე. ვისაც წინათ უნახავს ეს ადგილები, ეესმოება, როგორ იყო გადაბუგული, ბუჩქნარით და ქვა-ღორღით დაფარული. ახლა კი იქ გადაჭიმულია ვენახები და ბაღები; სრულიად შეიცვალა სოფლების სახე. მიწებს ნორწყვამ ხელი შეუწყო მებოსტნეობის განვითარებას, მეცხოველეობის საკვები ბაზის განმტკიცებას.

აღსრულდა სოფელ ხოლეს მკვიდრთა სანუკვარი ოცნება გვალვისაგან გადასრულკული მიწების მორწყვის შესახებ. მტკვრიდან ოთხგზისი ტუმბვის სადგურების აშენებით სარწყავი წყალი მიიღეს ხოლოვმ და მისი მეზობელი სოფლების კოლმეურნეობებმა. მარტო ხოლეს კოლმეურნეობებმა დღეს საშუალება აქვს ახალ სარწყავ მიწებზე გაამენოს 400 ჰექტარამდე ბაღი და 200 ჰექტარამდე ვენახი.

რაიონის ბევრ კოლმეურნეობასა და საბჭოთა მეურნეობაში კარგად იყენებენ წყალს მოსავლიანობის გასაადიდებლად. ამ მხრივ სამაგალითოა ქვემო ჭალის ი. ბ. სტალინის სახელობის კოლმეურნეობა. ამ კოლმეურნეობაში სარწყავ ფართობებზე მყარ და უხვ მოსავალს იღებენ. უკანასკნელი 5 წლის მანძილზე კოლმეურნეობაში საშუალოდ ერთი ჰექტარიდან ყოველწლიურად იღებენ 27 ცენტნერ მარცვლეულს, 200 ცენტნერ ბოსტნეულს, 600 ცენტნერ შაქრის ჭარხალს, 70 ცენტნერ ხილს და 60 ცენტნერ ყურძენს. სარწყავ წყალს ასევე კარგად იყენებენ სამთავისის, ზეკოხანდაკის კოლმეურნეობების, კოდისწყაროს და ქვათახევის საბჭოთა მეურნეობების მშრომელები.

ამასთან ერთად არ შეიძლება პირდაპირ არ ითქვას, რომ ყველგან როდი იყენებენ გონივრულად და მოსავლიანობის გასაადიდებლად სარწყავ წყალს. გასულ, 1973 წელს რაიონში სარწყავ მიწებზე საშუალოდ ჰექტარზე მიღებულია 18 ცენტნერი მარცვლეული. დაბაობების გამო გამოუყენებელი დარჩა 201 ჰექტარი მიწა. ზოგიერთ მეურნეობაში არდევენენ რწყვის წესებს, ყურადღება არ ექცევა მრწყველთა კადრების მომზადებას, მათი მატერიალური და მორალური წახალისების ღონისძიებათა გატარებას.

ამჟამად დამთავრების პროცესშია თეძამის სარწყავი სისტემის პირველი რიგის მშენებლობა. რესუბლიკის მელიორაციისა და წყალთა მეურნეობის სამინისტროსა და „წყალმენის“ ტრესტის ხელმძღვანელობამ უნდა განსაზღვიოთ საგარო ღონისძიებანი მისი დროული დამთავრებისათვის. ამასთან ვთხოვთ სამინისტროს ერთულად გადაწყვეტოს თეძამის სარწყავი სისტემის მეორე რიგის მშენებლობის საკითხი, აგრეთვე ქვათახევის საბჭოთა მეურნეობის მიწების მორწყვის საკითხი ნიჩბისის სარწყავი სისტემიდან.

აუცილებელად უნდა განხორციელდეს აშურიანის ველის გაკაფვა. ამ ველზეა მტკვარი, ყარადაჯის და კასპის კოლმეურნეობების 1200 ჰექტარი საუკეთესო მიწები. ამ მიწების მორწყვა შესაძლებელია მტკვარზე წყალსატუმბი სადგურის აგებით.

საქართველოს ჰიდროტექნიკისა და მელიორაციის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის განყოფილების გამგის
პ. ს. ფხაკაძის
სიტყვა

კოლხეთის დაბლობი ჩვენი რესპუბლიკის ერთ-ერთი დიდნინშვნელოვანი ობიექტია, რომელიც თავისი ბუნებრივი პირობების მისიდგომი ეკონომის ტენიანი სუბტროპიკების ზონას, სადაც შესაძლებელია სუბტროპიკული და ტენიანური კულტურების რენტაბელური მეურნეობათა შექმნა და გაფართოება.

რიგმა თეორიულმა და საველე გაზომვითმა, აგრეთვე არსებული სისტემების ექსპლოატაციის გაძიცდილებამ ნათლად დაადასტურეს, რომ დაჭაობებული ფართობების ნაწილზე განსორციელებული ჰიდრომელიორაციული და აგრომელიორაციული ღონისძიებები, რომელთა ძირითადი მიზანია ზედაპირული ჩამონადენის დაჩქარება, ვერ უზრუნველყოფენ არა მარტო მრავალწლოვანი, არამედ ოვით ერთწლოვანი კულტურების ნორმალური ზრდა-განვითარებისათვის საჭირო ჭყალ-პაერის რეჟიმს.

ამიტომ ახლა რამდენიმე სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულება იკვლევს ისეთ დამატებითს ღონისძიებებს, რომლებიც უზრუნველყოფენ დაშრობილი მიწების ინტენსიურ ათვისებას.

ამ მიმართულებით მნიშვნელოვანი შეშაობა განწევია საქართველოს ჰიდროტექნიკისა და მელიორაციის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის დამრობის ტალანებზე.

არსებული მასალების ანალიზმა და თეორიული კვლევის შედეგებმა გვიჩვენეს, რომ კოლხეთის სპეციფიკურ პირობებში ბრუნტის წყლის რეჟიმის ნორმალური რეგულირების მისაღწევად აუცილებელია დახურული დრენაჟის არსებული ხაანგარიშო სქემების და მისი ანგარიშის მეთოდების შემდგომი სრულყოფა.. დახურული დრენაჟი, სხვა მელიორაციულ ღონისძიებებთან შედარებით, ხასიათდება რიგი უპირატესობებით. იგი აძლიერებს აერაციას და უზრუნველყოფს მცენარის კვების უფრო ხელსაყრელ პირობებს, ქმნის ნიადაგის სტრუქტურის გაუმჯობესებისა და შენარჩუნებისათვის საჭირო ბრუნტის წყლის რეჟიმს, იძლევა შრომატევად სამუშაოთა ფართო მექანიზაციის საშუალებას, მინიმუმამდე აკლირებს საექსპლოატაციო ხარჯებს და, მაშასადამე, მაქსიმალურად ამცირებს ერთეულ პროდუქციაზე შრომითს დანახარჯებს.

აქედან ნათელია, რომ სოფლის მეურნეობის სასურველ ინტენსიფიკაციას კოლხეთის პირობებში შეგვიძლია მივაღწიოთ მხოლოდ და მხოლოდ დახურული დრენაჟის გამოყენებით.

ხშირად ლაპარაკობენ დრენაჟის მაღალ ღირებულებაზე. ეკონომიური გაანგარიშებები გვიჩვენებენ, რომ კაპიტალურ დაბანდებათა უკუგების დრო როგორც დრენაჟის, ისე კვალის ფონზე ათვისებულ ფართობებზე შეადგენს 6,4 წელს, მაგრამ თუ გავითვალისწინებთ, რომ დრენაჟის ექსპლოატაციის ხანგრძლივობა შეადგენს 70-80 წელს, ხოლო კვალის მოწყობაზე გაწეული ფულადი ეკონომიათა შეიძლება მისი ნორმალური საექსპლოატაციო მდგომარეობის შენარჩუნება მხოლოდ 7-8 წლის განმავლობაში, და იმ გარემოებას, რომ კვალს თან სდევს სასარგებლო ფართის მნიშვნელოვანი დანაკარგები, მაშინ დასურული სისტემების ყოვლმხრივი უპირატესობა არავითარ ეჭვს არ იწვევს.

თეორიული კვლევით მიღებული შედეგების საფუძველ ექსპერიმენტებით შემოწმების მიზნით მნიშვნელოვანი სამუშაოები ხორციელდება აბაშის, ხორგოს და გალის ექსპერიმენტალურ უბნებზე.

დეპუტატ
გ. პ. ბრეგვაძის
სიტყვა

სოფელ მეორე სვირის ლენინის სახელობის კოლმეურნეობა, ისევე როგორც საერთოდ ზუსტაფონის რაიონი, მცირემიწიანია; ამიტომ ჩვენ მნიშვნელოვნად დიდ და სერიოზულ ყურადღებას ვაქცევთ ყოველი ჰექტარი მიწის მაქსიმალურ გამოყენებას.

სარწყავი მიწების გამოყენების დაბალი დონე ზუსტაფონის რაიონში და, კერძოდ ჩვენს კოლმეურნეობაში გამოწვეულია იმით, რომ ვერ ვამზადებდით ფართობებს რწყვისათვის. შესაბამისი ტექნიკის უქონლობის გამო. რაიონში არ გვაქვს არც ერთი მოსამანდაკებელი და არხსათხრელი მანქანა-იარაღი, ხოლო ნაკვეთების მეტად ოფლიზერო ზედაპირის გამო წყლის მიდგანა მთლიანად ფართობებზე არ ხერხდება. იმეიათად ინერგება რწყვის პროგრესული ფორმები, ჩვენში ნორმალური რწყვისათვის აუცილებელია ნიადაგის მოშანდაკება, რაც ამავე დროს ხელს შეუწყობდა ნათესების მექანიზებული წესით დამუშავებას და მოსავლის უდანაკარგოდ აღებას.

სასოფლო-სამეურნეო კულტურები წყლის ნაკლებობას ძირითადად იკლის-აგვისტოში და სექტემბრის თვეებში განიცდიან. აჯამების სარწყავი არხი კი, რომელიც ემსახურება ზუსტაფონის, თერჯოლისა და მაიკოფსკის რაიონებს, სრულებითაც ვერ აკმაყოფილებს მოთხოვნილებას წყალზე, რადგან არხს არ აქვს სათავე ნაგებობა, რის გამოც იგი ვერ უზრუნველყოფს იმ ოდენობით წყლის მიღებას, რომელიც ფაკმაყოფილებდა სამივე რაიონის მოთხოვნილებას სარწყავ წყალზე. ამიტომ უნდა აშენდეს აჯამეთის სარწყავი სისტემის სათავე ნაგებობანი, და რაც შეიძლება სწრაფად. სარწყავად ფართობების მომზადებისათვის გვეჭირდება სათანადო ტექნიკა, ამასთან რაიონში არსებობს დიდი რეზერვი სარწყავი მიწათმოქმედების განვითარებისათვის, სარწყავი ფართობების გაზრდისა და სასოფლო-სამეურნეო კულტურების მოსავლიანობის გადიდებისათვის. ამასთან, სადგურ სვირთან წყალსატუმბავი სადგურის მოწყობით და მდინარე ყვირილიდან წყლის გადატუმბვით შეიძლება სოფელ მეორე სვირის ლენინისა და სტალინის სახელობის კოლმეურნეობებში დამატებით მოირწყას 300 ჰექტარამდე ფართობი. წყალსატუმბი სადგურით ისარგებლებს აგრეთვე როდინაულის მეევნახეობის საბჭოთა მეურნეობა და სვირის საველმწყოფი სანერგე მეურნეობა.

მინდა შევეხო შემდეგ მტკივნეულ საკითხს, რომელიც მოითხოვს სათანადო შესწავლასა და გადაჭრას. მდინარე ყვირილა გაშაფხულზე ხშირად ღიდდება. და წალეკავს ნაყოფიერ მიწებს. და ასე, თანდათანობით გვეკარგება ხელიდან ნაყოფიერი და სარწყავი მიწები. ამ მხრივ ასეთივე მდგომარეობაშია ჩვენი მეზობელი თერჯოლის რაიონიც. ამიტომ საჭიროა მოეწყოს მდინარე ყვირილის კალაპოტის რეგულირება აჯამეთის ხარწყავი არხის სათავიდან სადგურ სვირის ხიდ-აკვედუკამდე.

უახლოეს წლებში ზუსტაფონის რაიონში უნდა დაიწყოს მეცხოველეობის კომპლექსის მშენებლობა 600 სული მეწველი პირუტყვისათვის. კომპლექსის მშენებლობა გათვალისწინებულია როდინაულის მეევნახეობის საბჭოთა მეურნეობის ტერიტორიაზე, ამასთან, დაკავშირებით აუცილებელია ამთავითვე გატარდეს დიდი სამელიორაციო ღონისძიებანი.

„კოლხეთმშენის“ ტრესტის
მმართველის
ა. ბ. გაწერელიას
სიტყვა

კოლხეთის დაბლობი მისი მდიდარი ბუნებრივი რესურსებით, რომელსაც 225 ათასი ჰექტარი უკავია, კავშირში ერთადერთი დიდი ბაზაა სუბტროპიკული მეურნეობის და საკურორტო მშენებლობის განვითარებისათვის. კოლხეთის დაბლობის დაშრობის სამუშაოები დაიწყო 1925 წელს და 1974 წლის 1 იანვრისათვის დაშრობილია 72,5 ათასი ჰექტარი, რომელთაგან რეკონსტრუირებულია წინათ დაშრობილი მიწები 28,5 ათას ჰექტარ ფართობზე.

დაშრობილ მიწებზე გაჩნდა დასახლებული პუნქტები, შეიქმნა კოლმეურნეობანი და საბჭოთა მეურნეობანი, მაგრამ სასოფლო-სამეურნეო ბრუნვაში ამ მიწის მხოლოდ 60-ოდე პროცენტია მოქცეული. დაშრობილი მიწების ათვისების ასეთი დაბალი პროცენტის მიზეზების გამოსავლენად საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიამ მოაწყო სამეცნიერო სესია, რომელზეც აღინიშნა, რომ კოლხეთის დაშრობისა და ათვისების ღონისძიებებს არ აქვს დართული მეცნიერულად დასაბუთებული ექსპერიმენტული მონაცემები, მრავალწლოვანი კულტურების გაშენებისას არ ითვალისწინებენ კოლხეთის სპეციფიკურ პირობებს, არ ხორციელდება ნიადაგის გაკულტურების ღონისძიებანი უხვად ირეკვება აგროტექნიკური წესები. მოუვლელია შიდასამეურნეო დაშრობილი ქსელი, ამასთან რიგ შემთხვევებში დაბალია საშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოთა ხარისხი. ყოველივე ეს აძნელებს ფართობების ათვისებას.

რესპუბლიკის მეცნიერებათა აკადემიის სესიამ შეიმუშავა დაშრობის სამეშაოთა ძირეული გაუმჯობესების, სპეციორაციო ქსელის მოვლისა და ათვისებისადმი კონტროლის რეკომენდაციები.

ჩვენ, მშენებლები, მხოლოდ საინჟინერო-სამელიორაციო სამუშაოთა დამთავრებითა და დაჭაობებული მიწების დაშრობით როდი ვართ დაინტერესებული. ყველას გვსურს, რომ დაშრობილ მიწებზე გაჩენდა და აყვავდა ჩაისა და ციტრუსის პლანტაციები. ეს ჯილდოა ჩვენი შრომისათვის, და ამიტომ გვტკივა გული, როცა ჩვენს მიერ დაშრობილ მიწებზე ზოგიერთი ხელმძღვანელის გულგრილობისა და უსულგულო მუშაობის გამო არ იცავენ აგროწესებს, ნარგავების დაღუპვას კი მთლიანად კლიმატურ პირობებსა და სამელიორაციო ქსელის დეფექტებს აბრალებენ.

მეცხრე ხუთწლედის სამ წელიწადში ჩვენმა ტრესტმა საგეგმო დავალებანი 101,3 პროცენტით შეასრულა. გეგმით გათვალისწინებული 6.600 ჰექტარის ნაცვლად სამექანიზატაციოდ გადაეცემოდ 8.800 ჰექტარი დაშრობილი და რეკონსტრუირებული მიწები, მივაღწიეთ სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოთა თვითღირებულების შეგეგმითის შემცირებას.

სხვადასხვა ობიექტური მიზეზის გამო მიმდინარე წლის პირველი ხუთი თვის გეგმა ჩვენმა ტრესტმა მხოლოდ 90 პროცენტით შეასრულა, მაგრამ ახლა ყველა პირობა შექმნილი სამუშაოთა დასაჩქარებლად, რათა უთუოდ შევასრულოთ წლიური გეგმა.

დეპუტატ
გ. ს. ძოგულიას
სიტყვა

სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დადგენილებით საქართველოში დიდი მოცულობის სამელიორაციო სამუშაოებია დასახული. იგი ითვალისწინებს 230 ათასი ჰექტარი ახალი სარწყავი ფართობების საექსპლოატაციოდ გადაცემას, არსებული სარწყავი სისტემების რეკონსტრუქციას 200 ათას ჰექტარზე, კოლხეთის დაბლობის მთლიანად დაშრობასა და ათვისებას, წყალსაცავების მშენებლობას ხრამზე, ალაზანზე, იორსა და სხვა მდინარეებზე.

მნიშვნელოვანი მოცულობის საირიგაციო სამუშაოებია დასახული კახეთის რაიონებში მევენახეობის განვითარების მიზნით, აგრეთვე მარცვლეული კულტურების და მეცხოველეობის საკვები ბაზის შესაქმნელად.

გაგრძელდება ალაზნის მლამობინიადაგების გაუმჯობესების ღონისძიებანი წნორის მეცხოველეობის კომბლექსისათვის საკვები ბაზის შესაქმნელად.

საირიგაციო სამუშაოების მნიშვნელოვანი პროგრამაა დასახული ქართლის რაიონებში, განსაკუთრებით შუა ქართლში, სადაც განსაკუთრებით საჭიროა რწყვა. ამასთან დაკავშირებით უკვე მეორე წელია შენდება წყალსაცავები ალგეთსა და პატარა ლიახვზე. უახლოეს წლებში დაიწყება წყალსაცავის მშენებლობა ხრამზე, ბოლნისის რაიონის დისველის მინდორის მოსარწყავად.

საირიგაციო ღონისძიებები ჩატარდება დასავლეთ საქართველოს რაიონებშიც.

დიდი სამუშაოებია გათვალისწინებული კოლხეთის მიწების დასაშრობად. სამელიორაციო ღონისძიებები უნდა განხორციელდეს მთლიანი კომპლექსით.

კოლხეთის ზონის რთული პირობების გამოცდილებამ ცხადყო, რომ მიწების დაშრობისთანავე აუცილებლად უნდა დაიწყოს ზრუნვა მათ ათვისებაზე, რომ მიღასამეურნეო ქსელს გაუჩნდეს მზრუნველი პატრონი. დაყოფნება იწვევს დასაშრობი ქსელის მდგომარეობის გაუარესებას — არხები სწრაფად იფარება შამბნარით, ამის შედეგად ჩქარდება დალექვა და, მაშასადამე, მცირდება არხის გამტარუნარიანობა. დასაშრობი სისტემის არხები კოლხეთის მიწების სასიცოცხლო არტერიებია და ამიტომ ისინი ყოველთვის მზად უნდა იყოს ზედმეტი წყლის მოსაცილებლად.

კოლხეთის რთული პირობები განსაუთრებულ ყურადღებას ითხოვს მშენებლებისაგან სამშენაოების ხარისხიანად და მთლიანი კომპლექსით შესრულებისადმი.

კოლხეთს სჭირდება მეცნიერების დასაბრება. თითქმის 40 წელზე მეტი გავიდა სამშენაოების დაწყებიდან და ჯერ კიდევ ბევრი გადაუყვანელი და სადავო საკითხია. ამ ხნის განმავლობაში კიდევ არ დამთავრებულა დავა იმის თაობაზე, თუ რამდენად სრულყოფილია კვალი. განა დღეს კიდევ უნდა ვდაობდეთ, სად გამოვიყენოთ დასურული დრენაჟი, სად ღია არხები, ან რა ნიადაგები გვაქვს და რომელი კულტურები შეიძლება განვალაგოთ იქ?

საგრძნა ვიზრუნთ კოლხეთისათვის მოხერხებული მექანიზმების შექმნაზე — დაშრობა ქსელის მოვლა-პატრონობის სრულყოფისათვის, რომ ეს არხები წესრიგში იყოს ყოველთვის და ზედაპირული წყლების ეკაკუაცია შეუფერხებლად ხდებოდეს. ამისათვის კი საჭიროა მანქანებით ამ არხების სისტემატური გაწმენდა ნალექებისა და შამბნარისაგან.

კუთხე უნდა ავიღოთ არსებულ სარწყავ სისტემებში მოძრავი და გადასატანი აგრეგატების ფართოდ გამოყენებაზე, მაგრამ უნდა აღინიშნოს, რომ მეურნეობის მიერ შეძენილი დასაწვიმი აგრეგატების მნიშვნელოვანი ნაწილი გამოუყენებელია. ამ საქმეს სათანადო ყურადღებით არ ეკიდებიან მეურნეობები.

ამბ. ზ. ბ. გელდიაშვილის მოხსენებაში დიდი ადგილი დაეთმო წყალსამეურნეო ობიექტების მშენებლობის საკითხებს. უნდა აღინიშნოს, რომ კაპიტალური მშენებლობის პროგრამა მეტად სწრაფად იზრდება. მიმდინარე სუფლეებში თითქმის 2-ჯერ მეტია სამშენებლო სამუშაოები წინა ხუთწლედთან შედარებით. მან მოითხოვა ინდუსტრიული მეთოდების და მექანიზაციის ფართოდ გამოყენება. ამენებულია ასაწყობი რკინაბეტონის ელემენტების დამამზადებელი ქარხნები და პოლიგონები. ისინი მთლიანად უზრუნველყოფენ ამ გაზრდილ მოთხოვნილებას. შექმნილია მიწასათხრელი მექანიზმების მძლავრი პარკი.

რესპუბლიკის წყალთა მეურნეობის მრავალათასიანი კოლექტივი ბერრბას იძლევა წარმოების ორგანიზაციის ფორმების სრულყოფით და მეურნეობის გაძლოლის მეთოდების გაუმჯობესებით უზრუნველყონ სამელიორაციო ღონისძიებათა დასახული პროგრამის შესრულება დადგენილ ვადებში. (საქინფორმი).

დეპუტატობის კანდიდატები

მაღალნიჭიერება და ოსტატობა

იგი საოცარი გატაცებით და გზნებით თამაშობს ყოველ როლს თეატრსა თუ კინოში. გატაცებით და გზნებით ცხოვრობს იგი ხელოვნებაში. მისი ყოველი როლი ცხადი, მიმზიდველი მიგზავნა თუ ჩაფიქრებული ადამიანის, ქალის სულიერი ცხოვრების სიღრმეებში. საკვირველია ამ ფიქრიანი დიალოგნი! ბავშვობისა და ქალიშვილობის უნიკალურ ზიჯნაზე პიროვნების ჩამოყალიბების მაგიიდან, წინააღმდეგობით აღსავსე, გმირული პათოსიანია და ტეხუნვარე ვნებებით გამსჭვალული ქალია ურთულეს სახეებამდე, ბაფთიანი გოგონა, ივდითი და „ანა ფ“ არკი—თეატრში, სახასიათო, თითქმის ვოდევილური და ლირიკული დიალოგი კინოში („რაც გინახავს, ეეეარ ნახავ“, „არ იდარდო“, „ვერის უბნის მელოდიები“, „ხევსურული ბალადა“, „ფეთოსფელი“).

თითქოს ლაღად და ადვილად მიღწეულ ამ მრავალფეროვნების მიღმა დგანან წლები, თვეები, დღეები და საათები მოწამებრივი, დაუღალავი შრომისა, შემოქმედებითი ფვისა... ვერაფერს იტყვი. ბუნებამ გულუხვად დაადჯრტყა მას თავის კალთა. მისცა ის, რასაც მხოლოდ სიბეჯითით ადამიანი ვერ მიაღწევს — სცენური თუ ეკრანული მიმზიდველობა და დიდი ნიჭი. მაგრამ მაინც ქმის ვოდევილური და ლირიკული დიალოგი კინოში („რაც გინახავს, ეეეარ ნახავ“, „არ იდარდო“, „ვერის უბნის მელოდიები“, „ხევსურული ბალადა“, „ფეთოსფელი“).

ამ მრავალფეროვნების მიღმა დგანან წლები, თვეები, დღეები და საათები მოწამებრივი, დაუღალავი შრომისა, შემოქმედებითი ფვისა... ვერაფერს იტყვი. ბუნებამ გულუხვად დაადჯრტყა მას თავის კალთა. მისცა ის, რასაც მხოლოდ სიბეჯითით ადამიანი ვერ მიაღწევს — სცენური თუ ეკრანული მიმზიდველობა და დიდი ნიჭი. მაგრამ მაინც მისმა დინამიკურმა ხასიათმა, გამუდმებულმა ძიებამ, მომთხოვნელობამ საკუთარი თავის მიმართ და უზარმაზარმა შრომისუნარიანობამ შესძინა მის ნიჭს განუმეორებელი ელვარება

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს სესია

კამათი „საქართველოს სსრ წყლის კოდექსის პროექტის შესახებ“ მოხსენებების გამო

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს წყლის რესურსების გამოყენებისა და დაცვის სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარის

ი. ნ. ლალიძის

სიტყვა

ბუნების სხვა სიმდიდრეთა შორის ადამიანის არსებობის ერთ-ერთ კომპონენტთაგანს — წარმოადგენს წყალი, რომელსაც ზოგჯერ ბატონად დედამიწის „სისხლის მიმოქცევის სისტემას“ უწოდებენ. ამიტომ ძის დაცვა და რაციონალური გამოყენება ერთ-ერთ მთავარ ამოცანად უნდა მივიჩნიოთ.

წყლის კოდექსის მიღებით დიდად გაუძლიერდება ამ სფეროში დღემდე არსებული მდგომარეობა და გაძიერდება წყლის მოსარგებლეთა შორის ზოგიერთი გაუგებრობანი, რომელთაც ადგილი ჰქონდა დღემდე.

წყლის რესურსების მარაგი ჩვენს ქვეყანაში და, კერძოდ, საქართველოში, როგორც ცნობილია, საკმაოდ დიდია, მაგრამ იგი თანაბრად არ არის განაწილებული დროის და ტერიტორიის მიხედვით და ზოგიერთ რაიონებში უკვე განვიცდით მის ნაკლებობას.

მრეწველობის და სხვათა მიერ გამოყენებული წყლის უდიდესი ნაწილი წარმოების პროცესში ჭუჭყიანდება სხვადასხვა ნივთიერებებით და შენარევებით. ამავე დროს კი ნახმარი წყლების საწმენდი ნაგებობების მშენებლობის მოცულობა და ტემპი ჯერ კიდევ ძალზე დაბალია.

გარდა მრეწველობისა, წყალსატევები ჭუჭყიანდება სახალხო მეურნეობის სხვა დარგების ნახმარი წყლებით და ნარჩენებით, მათ შორის სოფლის მეურნეობის ობიექტებიდან.

როგორც ცნობილია, სასოფლო-სამეურნეო სავარგულების რწყვის დროს ორეულება სხვადასხვა ბუნებრივი მარილები, სასუქები და ბრძოლიმიკატები, და წყალთან ერთად ჩაედინება წყალსატევებში.

ამასთან დაკავშირებით წყლის კოდექსის პროექტში ჩამოყალიბებულია წყალსარგებლობის წესები, წყალმოსარგებლეთა მოვალეობანი და უფლებები, სხვადასხვა ორგანოთა კომპეტენციები წყალსარგებლობაზე უფლებათა მიცემის და მისი შეზღუდვის ან აკრძალვის შესახებ და სხვა.

წყლის კოდექსის პროექტში ხაზგასმით არის მითითებული, რომ ბოლო ოცეული ოცეულ ... ...